

ял розпорядку в клініці, участь інтернів у ранкових лікарських конференціях, присутність на засіданнях лікарських контрольних комісіях підвищує їх відповідальність, втілює відчуття необхідності вивчення предмета.

Курс дитячої хірургії має достатню кількість обладнаних учбових кімнат, що дає змогу ефективно використовувати технічні засоби навчання (кінофільми, діафільми, слайди), рентгенограми, таблиці. Послідовність учбових тем практичних занять планується для кожної групи окремо і, як правило, не співпадає з паралельною групою. При недостатній кількості тематичних хворих це забезпечує можливість повноцінно організувати самостійну роботу студентів біля ліжка хворих. Під час занять в поліклініці група студентів розподіляється в двох кабінетах (хірургічному і травматологічному), де студенти беруть участь в прийомі хірургічних та травматологічних хворих. В позаучбовий час студенти беруть участь в чергуванні по клініці разом з хірургом. Для цього створені відповідні умови. Протягом учбового року студенти знайомляться з переліком питань з дитячої хірургії, які виносяться на державні іспити. Ці питання відпрацьовуються більш детально на практичних заняттях.

Приведена методика підготовки лікарів поліпшує засвоєння учбового матеріалу студентами, підвищує їх знання.

ЄДИНА СИСТЕМА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО І ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ВПЛИВУ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ НОРМАЛЬНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

*ВП Міщенко, ГА Лобань-Черєда, ЛЛ Гончаренко,
ЗК Моргуи, ТМ Запорожець, С.О Горбенко,*

Весніна

В основі навчання студентів на кафедрі нормальної фізіології лежить єдина система навчально-виховного, матеріально-технічного і організаційно-методичного впливу на навчальний процес. Створений чіткий графік лабораторних і підсумкових занять відповідно до робочої програми.

Матеріал лекцій випереджає лабораторні заняття. Самостійна робота студентів спрямована на поглиблення знань з певного розділу, на закріплення теоретичних положень, відпрацювання практичних навичок. Після кожного розділу фізіології проводиться підсумкове заняття, оцінка якого виставляється в характеристиці учбової діяльності студента і враховується під час складання екзамену.

При проведенні лабораторних занять використовуються методичні рекомендації для викладачів.

Учбова діяльність колективу кафедри тісно пов'язана з виховною, так як під час проведення лабораторних занять віддається перевага діалогу між викладачем та студентом, що важливо для вільного розвитку особи, виховання моральних і етичних почуттів.

При проведенні самостійних занять використовуються магнітофонні записи лекцій та пояснень до схем і малюнків в атласі з нормальної фізіології. На заняттях студенти користуються слайдами. В учбовому процесі на лекціях використовуються кінофільми. Кінотека кафедри налічує 13 учбових кінофільмів. На кафедрі достатня кількість учбової апаратури (електрокардіографи, метатести, коагулографи, гемоцитометри, поліграф, реографи та інш.).

Створені комп'ютерні програми для перевірки знань з більшості розділів фізіології, а також фізіологічних констант.

У минулому році колектив кафедри підготував та видав 2 практикуми з нормальної фізіології (українською мовою). Зараз проводиться переклад та підготовка до видання практикуму з нормальної

фізіології для стоматологічних факультетів (українською мовою)

Єдина система навчально-виховних, матеріально-технічних і організаційно-методичних засобів є необхідною умовою для формування лікаря-бакалавра.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

І.В.Мислюк, Т.О.Дешук, Ю.О.Максимук, Н.В.Ройко

Програма з анатомії людини сформувалася під впливом тих вимог, які в даний час пред'являються вищій медичній освіті в нашій країні. Важливим завданням предмета є показ студентам цілей і його змісту, що відображено в усіх методичних рекомендаціях для викладачів і студентів. На кафедрі створений куточок по виховній роботі, де наявні плани, списки наставників і студентів курованих груп, їх успішності, результатами відвідування лекцій, практичних занять та задачі екзаменів. Усе це визначає зміст предмета. Він побудований таким чином, щоб розповісти, по-перше, про теми, які будуть вивчатися і, по-друге, показати особливості учбового процесу, пояснити важливість самої роботи студентів. Ці питання ілюструють практичний зміст предмета. Головне в навчанні — це учбова діяльність студентів. Як би добре викладач не пояснив, що потрібно засвоїти, студент повинен прикласти багато зусиль, щоб оволодіти учбовим матеріалом. Теоретичні знання студент підкріплює під час препарування тотального препарату, його окремих ділянок, ізольованих органів, виготовлення препаратів (науково-дослідна робота), активною участю в роботі наукового студентського гуртка. На кафедрі є два музеї, які використовуються для самої підготовки студентів до практичних занять та іспитів. Усі учбові кімнати оформлені тематично, а три з них для студентів стоматологічного факультету оснащені наглядними стендами: «М'язи», «Судини», «Нерви ділянок голови та шиї». Зусиллями студентів виготовлені у цьому навчальному році 2 кінофільми: «Методика